

GEEN EIND AAN SLAG OP Mookerhei

Op de Mookerheide lieten 14 april 1574 Spanjaarden het leger van de jongste broers van Willem van Oranje compleet van de aardbodem verdwijnen. Het 'mysterie van de slag op de Mookerhei' zal ook bij de 440-jarige herdenking komende maandag niet worden opgelost.

door Ray Simoen

Veldheren van niks waren Willem van Oranje en zijn broers, Jan, Adolf, Lodewijk en Hendrik. Stuk voor stuk prutsers op het slagveld. Aan moed en vechtlust geen gebrek, maar daarmee win je misschien wel eens een slag, maar geen oorlog. Jan Blokker, de in 2012 overleden journalist en geschiedschrijver, wond er in zijn boek *Waar is de Tachtigjarige Oorlog gebleven?* geen doekjes om. Toen de Oranjes zich in 1568 aan het hoofd van de Opstand tegen de Spaanse overheersing stelden, bleek al gauw, aldus Blokker, dat ze „niet echt kaas hadden gegeten van het militair metier. Willem niet, die eerder toernooiridder was dan een veldheer.” Hard is Blokker ook voor Adolf- „hij viel op een cruciaal moment van zijn paard”- en Lodewijk. Die had na de door hem gewonnen slag bij Heiligerlee in 1568 volgens Blokker geen flauw idee hoe het nu verder moest en verspeelde de winst van de overwinning en kort erna tevens zijn leven bij Emden. En ook de Zwijgers twee jongste broers, Lodewijk en Hendrik, hadden wel-

nig benul van slag leveren. Zij sneuvelde en verdween op een mysterieuze manier „in de godvergeten pracht van de Mookervlakte tussen Maas en Reichswald”. Blokker besteedt niet veel woorden aan de slag bij de Mookerhei, evenmin als de andere vaderlandse geschiedschrijvers dat doen. Aan nederlagen wordt niemand graag herinnerd. Maar de slag op de Mookerhei blijft in het nationaal geheugen rondspoken. Door de mysteries eromheen en door de Mookenaren zelf. Die willen en kunnen de slag voor hun voordeur niet vergeten, al is het omdat de slag bij Mook helpt om het 'door Maastricht' bijna vergeten Limburgse stadje op de kaart te zetten. Als toeristische attractie en 'lieu de mémoire' met een historische plaquette, een standbeeld en lokale lekkernijen na afloop van een wandeltocht in etappes naar het slagveld op de Mookerhei. „Nog altijd zijn niet alle raadsels rond de slag van 14 april 1574 opgelost”, zegt Paul Sutmüller, bestuurslid van de Stichting Huys te Mook en aanstaande maandag 'Lodewijk van Nassau' tijdens de herdenking van de slag. „Lodewijk en zijn broer Hendrik waren nog maar 26 en 23 jaar, toen ze in

Tekening van de veldslag op de Mookerhei op 14 april 1574.

foto Stichting Huys te Mook

maart/april 1574 vanuit het Duitse familieslot Dillenburg met een leger wilden oprukken naar de Benuwe. Ze wilden hun broer Willem helpen bij Leiden, dat door de Spanjaarden belegerd werd. Maar ze kwamen niet verder dan de Mookerhei. Op de rechteroever van de Maas trokken ze met hun manschappen naar het noorden. Op de andere oever in de gaten gehouden door de Spanjaarden. „Op 13 april is er een eerste schermutseling tussen beide legers. De Spanjaarden worden

teruggeslagen door de Oranje-cavalerie.” De vreugde bij de broers maakt snel plaats voor angst. In de vroege morgen van 14 april worden de Oranjes compleet verrast door de Spanjaarden, die hen in de rug aanvallen nadat ze bij

“Het was een ongelijke veldslag, zolets als Real Madrid tegen Ajax.

Paul Sutmüller, Huys te Mook

Grave de Maas zijn overgestoken. „De zware cavalerie van de Oranjes wordt door de goed getrainde vechtmachine die de Spaanse infanterie was, de moerassen van de Mookerhei ingedreven. Het was een ongelijke strijd, zolets als Real Madrid tegen Ajax. Van de broers en vele duizenden soldaten ontbreekt sindsdien elk spoor.” De verdwijning van duizenden soldaten prikkelt de fantasie. Wanneer eeuwen later 's nachts op de hei honderden lichtjes worden gesignaleerd, gaat al snel het ver-

haal rond over de dolende zielen van de dode soldaten. Er wordt een kapel gebouwd. Het verhaal dat op de hei een kist met de soldij van de soldaten was begraven, drijft de Mookse vrouw Kiste Trul tot razernij. De vrouw blijft jaren-

“Willem van Oranje en zijn broers waren veldheren van niks.

Jan Blokker, geschiedschrijver

lang vergeefs graven naar de schat. Een standbeeld in Mook herinnert aan haar. „Maandag wordt een plaquette ter herinnering aan de twee Oranje-broers onthuld. Die hoort hier, en niet in Grave, waar koningin Wilhelmina er indertijd een plaatsje.” De slag om de Mookerhei duurt voort.

Festiviteiten maandag 14 april: Vanaf 13.30 uur: Raadhuisplein Mook, Onthulling plaquette en wandeling naar Mookerhei met ridderspel en vendelzwaaien.